

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور مرکز تهران

دانشکده علوم انسانی

گروه علوم تربیتی

دانشگاه پیام نور - کانون دانش مرکزی	
بخش نشریات	
شماره: ۲۱۷	شماره: ۸۳/۸۶/۲
شماره: ۸۳/۸۶/۲	شماره: ۸۳/۸۶/۲

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته علوم تربیتی - برنامه ریزی درسی

موضوع :

بررسی عوامل افت تحصیلی دانش آموزان سال اول دبیرستانهای دخترانه و پسرانه شهرستان خوی در سال تحصیلی ۸۴ - ۸۳ از نظر دانش آموزان مردودی این پایه

پژوهشگر :

مریم فرجی قناتی

استاد راهنما :

دکتر محسن طالب زاده نوبریان

استاد مشاور :

دکتر بهمن زندی

شهریور ۱۳۸۴

۱۰ ۴۸۹۱

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۱

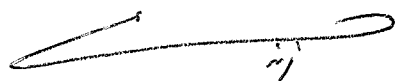
تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: بررسی عوامل افت تحصیلی دانش آموزان سال اول دبیرستانهای دخترانه و پسرانه شهرستان خوی در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ از نظر دانش آموزان مردودی این پایه.

که توسط ... مجری. ... تهییه و به هیات داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع: ۱۳۸۳، ۹، ۹ نمره: نوزده درجه ارزشیابی: عالی

اعضای هیات داوران:

نام و نام خانوادگی هیات داوران	هیات داوران	مرتبه علمی	امضاء
۱- دکتر محسن طالب زاده نوبریان	استاد راهنما	استاد یار	
۲- دکتر بهمن زندی	استاد راهنمای همکار یا مشاور	استاد یار	
۳- دکتر عیسی ابراهیم زاده	استاد ممتحن	استاد یار	
۴- دکتر بهمن زندی	نماینده گروه آموزشی	استاد یار	

تشکر و قدردانی

انجام این تحقیق بیش از همه مدیون راهنمایی های استاد ارجمند جناب آقای دکتر محسن طالب زاده نوبریان است که در تمام مراحل ارشادات و راهنمایی های ایشان راهگشای انجام کار بوده است. از استاد محترم و معزز جناب آقای دکتر طالب زاده نوبریان کمال تشکر را دارم.

و با سپاس فراوان از:

جناب آقای دکتر بهمن زندی استاد مشاور محترم
جناب آقای دکتر عیسی ابراهیم زاده استاد داور محترم

تقدیم به :

مادرم که تندیس خستگی ناپذیر فداکاریست .

9

همسر و دخترم که مهربانی و گذشت را در آنها معنی کردم .

فصل اول - طرح تحقیق

مقدمه	۱
بیان مساله	۳
اهمیت مساله	۶
هدف کلی	۹
اهداف جزئی	۹
سئوال اصلی تحقیق	۱۰
فرضیه های تحقیق	۱۰
تعاریف مفاهیم و اصطلاحات	۱۱
تعاریف عملیاتی	۱۲

فصل دوم - مروری بر ادبیات تحقیق

مقدمه	۱۴
افت تحصیلی	۱۵
انواع افت تحصیلی	۱۷
واقعیت درمانی و شکست تحصیلی	۱۸
علل و عوامل فردی موثر بر افت تحصیلی	۲۲
• هدف	۲۲
• عزت نفس	۲۴
• چرخه عزت نفس بالا و پیشرفت تحصیلی	۲۶
• چرخه عزت نفس پایین و افت تحصیلی	۲۷

هوش	۲۸
کم هوشی و افت تحصیلی	۲۹
آموزش کودکان عقب مانده و افت تحصیلی	۳۰
بیماریها	۳۲
نقص های بدنی و شرایط جسمانی و روانی یادگیرنده	۳۲
سست مزاجی	۳۴
نا رسا خوانی	۳۴
انگیزه	۳۵
انگیزه تحصیلی	۳۵
افزایش انگیزه تحصیلی و رابطه آن با پیشرفت تحصیلی	۳۶
ایجاد انگیزه ، پیشرفت و افت تحصیلی	۳۸
اضطراب	۴۲
اضطراب امتحان	۴۳
عوامل موثر بر اضطراب امتحان و شکست تحصیلی	۴۶
توجه	۵۰
انواع توجه	۵۱
تفاوتهای فردی	۵۳
رفتارهای مختلف با پسرها و دخترها عاملی برای پیشرفت تحصیلی آنها	۵۴
مطالعه	۵۵

- برنامه ریزی ۵۶
- سازش نیافتگی رفتاری ۵۶
- شرایط عاطفی و روانی ۵۷
- عوامل آموزشگاهی موثر بر افت تحصیلی ۵۷
- ارزشیابی ۵۷
- معلمان با صلاحیت ۵۸
- ویژگیهای معلمان موفق و خوب از دیدگاه های مختلف و پیشرفت تحصیلی ۶۰
- اندیشیدن و رابطه آن با پیشرفت تحصیلی ۶۱
- اثر اضطراب معلمان ۶۴
- بازتاب نگرشهای معلمان ۶۴
- مهارت معلمان در اجرای تدریس موثر ۶۵
- ایجاد رابطه حسنه با دانش آموزان ، پیشرفت و افت تحصیلی ۶۷
- نامتناسب بودن هدفها و محتوای برنامه ها با نیازها ، استعداد ها و علائق دانش آموزان ۶۸
- مدت زمان یادگیری در مدرسه و منزل ۷۰
- ناهماهنگی برنامه ها و روش های آموزشی ۷۰
- فضای کلاس و فضای آموزشی مدرسه ۷۱
- نامتناسب بودن روش ها و امکانات آموزشی و پرورشی با محتوای برنامه ها ۷۱
- تعداد دانش آموزان کلاس و ترکیب آنها ۷۲
- عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی ۷۲

- اصول مورد توجه والدین و افت تحصیلی ۷۳
- شرایط عاطفی و امنیت محیط خانواده ۷۹
- تحصیلات و سطح فرهنگ خانواده ۸۱
- عوامل اجتماعی موثر بر افت تحصیلی ۸۲
- تعداد اعضای خانواده ۸۴
- اشتغال کودکان ۸۵
- اشتغال مادران ۸۵
- مشکل اوقات فراغت و رابطه آن با افت تحصیلی ۸۶
- عوامل و شرایط اقتصادی موثر بر افت تحصیلی ۹۲
- سابقه ای از تحقیقات انجام شده در جهان و ایران ۹۵

فصل سوم - روش تحقیق

- روش تحقیق ۱۰۳
- جامعه آماری ۱۰۳
- حجم نمونه و روش نمونه گیری ۱۰۳
- ابزار جمع آوری اطلاعات ۱۰۳
- روش تجزیه و تحلیل ۱۰۴
- اعتبار و روایی ابزار اندازه گیری ۱۰۴

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

- الف - تجزیه و تحلیل مربوط به مشخصات فردی ۱۰۵
- ب - تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه ها ۱۱۵

فصل پنجم - نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۳۷ بحث و نتیجه گیری
۱۴۱ محدودیت های تحقیق
۱۴۱ پیشنهادات

جدول ۱/۱ فراوانی دانش آموزان	۱۰۵
جدول ۱/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان به تفکیک جنسیت	۱۰۵
جدول ۲/۱ فراوانی مجموع دانش آموزان شهر - بخش و روستا	۱۰۶
جدول ۲/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان به تفکیک جنسیت	۱۰۶
جدول ۳/۱ فراوانی مجموع دانش آموزان با توجه به میزان سواد پدر	۱۰۷
جدول ۳/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان به تفکیک سواد پدر	۱۰۷
جدول ۴/۱ مجموع تعداد فراوانی دانش آموزان با توجه به سواد مادر	۱۰۸
جدول ۴/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان به تفکیک سواد مادر	۱۰۸
جدول ۵/۱ مجموع فراوانیها با توجه به شغل پدر دانش آموزان	۱۰۹
جدول ۵/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان به تفکیک شغل پدر دانش آموزان	۱۱۰
جدول ۶/۱ مجموع فراوانیهای دانش آموزان با توجه شغل مادر	۱۱۱
جدول ۶/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان با توجه به شغل مادر	۱۱۱
جدول ۷/۱ مجموع فراوانیهای دانش آموزان بر اساس میزان درآمد پدر	۱۱۱
جدول ۷/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان با توجه به میزان درآمد پدر	۱۱۲
جدول ۸/۱ مجموع فراوانیهای دانش آموزان بر اساس درآمد مادر	۱۱۲
جدول ۸/۲ شاخصهای آماری دانش آموزان بر اساس درآمد مادر	۱۱۳
جدول ۹/۱ فراوانی و درصد متغیر افت تحصیلی و ویژگیهای شخصیتی دانش آموزان	۱۱۴
جدول ۹/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی در رابطه با ویژگیهای شخصیتی	۱۱۴
جدول ۹/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۱۴

جدول ۹/۴ برآورد ضریب اتا	۱۱۵
جدول ۱۰/۱ مجموع فراوانی و درصد متغیر شرایط عاطفی و افت تحصیلی	۱۱۵
جدول ۱۰/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر شرایط عاطفی و افت تحصیلی	۱۱۶
جدول ۱۰/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۱۶
جدول ۱۰/۴ برآورد ضریب اتا	۱۱۶
جدول ۱۱/۱ مجموع فراوانی و درصد متغیر افت تحصیلی و روش تدریس	۱۱۷
جدول ۱۱/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی و روش تدریس	۱۱۷
جدول ۱۱/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۱۸
جدول ۱۱/۴ برآورد ضریب اتا	۱۱۸
جدول ۱۲/۱ مجموع فراوانی و درصد متغیر افت تحصیلی و میزان انطباق محتوا با علایق دانش آموزان	۱۱۸
جدول ۱۲/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی و انطباق محتوا	۱۱۹
جدول ۱۲/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۱۹
جدول ۱۲/۴ برآورد ضریب اتا	۱۱۹
جدول ۱۳/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر افت تحصیلی و میزان سواد پدر دانش آموزان	۱۲۰
جدول ۱۳/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی و میزان سواد پدر دانش آموزان	۱۲۰
جدول ۱۳/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۲۱
جدول ۱۳/۴ برآورد ضریب اتا	۱۲۱
جدول ۱۴/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر میزان سواد مادر و افت تحصیلی	۱۲۱
جدول ۱۴/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی و میزان سواد مادر دانش آموزان	۱۲۲

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۲۲	جدول ۱۴/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای
۱۲۲	جدول ۱۴/۴ برآورد ضریب اتا
۱۲۳	جدول ۱۵/۱ مجموع فراوانی و درصد فراوانی متغیر مشکلات خانوادگی و افت تحصیلی
۱۲۴	جدول ۱۵/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر مشکلات خانوادگی و افت تحصیلی
۱۲۴	جدول ۱۵/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای
۱۲۵	جدول ۱۵/۴ برآورد ضریب اتا
۱۲۵	جدول ۱۶/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر افت تحصیلی و بیکاری تحصیل کرده ها
۱۲۶	جدول ۱۶/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار و متغیر بیکاری تحصیل کرده ها و افت تحصیلی
۱۲۶	جدول ۱۶/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای
۱۲۶	جدول ۱۶/۴ برآورد ضریب اتا
۱۲۷	جدول ۱۷/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر افت تحصیلی و نبود تفریحات سالم
۱۲۷	جدول ۱۷/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر افت تحصیلی و نبودن تفریحات سالم
۱۲۸	جدول ۱۷/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای
۱۲۸	جدول ۱۷/۴ برآورد ضریب اتا
۱۲۹	جدول ۱۸/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر شغل پدر و افت تحصیلی
۱۲۹	جدول ۱۸/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر شغل پدر و افت تحصیلی
۱۳۰	جدول ۱۸/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای
۱۳۰	جدول ۱۸/۴ برآورد ضریب اتا
۱۳۱	جدول ۱۹/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر شغل مادر و افت تحصیلی

جدول ۱۹/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر شغل مادر و افت تحصیلی	۱۳۱
جدول ۱۹/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۳۱
جدول ۲۰/۱ مجموع فراوانی و درصد فراوانی متغیر درآمد پدر و افت تحصیلی	۱۳۲
جدول ۲۰/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار متغیر میزان درآمد پدر و افت تحصیلی	۱۳۳
جدول ۲۰/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۳۳
جدول ۲۰/۴ برآورد ضریب اتا	۱۳۴
جدول ۲۱/۱ مجموع فراوانیها و درصد فراوانیهای متغیر عوامل اقتصادی و افت تحصیلی	۱۳۴
جدول ۲۱/۲ فراوانیهای مشاهده شده و مورد انتظار و درآمد مادر و افت تحصیلی دانش آموزان	۱۳۵
جدول ۲۱/۳ تجزیه و تحلیل آزمون مجذور کای	۱۳۵
جدول ۲۱/۴ برآورد ضریب اتا	۱۳۵

-
- نمودار ۱/۱ نمودار میله ای دانش آموزان به تفکیک جنسیت ۱۰۵
- نمودار ۲/۱ نمودار میله ای دانش آموزان بر اساس محل سکونت ۱۰۶
- نمودار ۳/۱ نمودار میله‌های دانش آموزان بر اساس سواد پدر ۱۰۷
- نمودار ۴/۱ نمودار میله ای دانش آموزان به تفکیک سواد مادر ۱۰۸
- نمودار ۵/۱ نمودار میله ای دانش آموزان به تفکیک شغل پدر ۱۱۰
- نمودار ۶/۱ نمودار میله ای دانش آموزان به تفکیک شغل مادر ۱۱۱
- نمودار ۷/۱ نمودار میله ای دانش آموزان بر اساس درآمد پدر ۱۱۲
- نمودار ۸/۱ نمودار میله ای دانش آموزان بر اساس میزان درآمد مادران ۱۱۳

چکیده

انتقال میراث فرهنگی، شناخت بهتر استعداد و علایق دانش آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت رشد و هدایت آنها برای ادامه تحصیل در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی، راهنمایی جهت احراز شغل مناسب از وظایف اساسی آموزش و پرورش در هر جامعه محسوب میشود. بنابراین آموزش و پرورش هم عامل پیشرفت یک جامعه است و هم بعنوان یک ضرورت اساسی جهت ارتقای سطح فرهنگ و نیازهای مادی برای افراد آن جامعه محسوب می شود.

ولی متأسفانه در بسیاری از جوامع بویژه کشورهای عقب مانده و در حال رشد، خیلی از کودکان و افراد واجد شرایط از مدرسه از مدرسه محرومند و یا اینکه مجبور به تکرار پایه تحصیلی می شوند و به موفقیت تحصیلی چندانی دست نمی یابند و به اصطلاح دچار افت تحصیلی می شوند.

برای بررسی عوامل مهم افت تحصیلی در بین دانش آموزانی که در سال اول متوسطه شهرستان خوی در سال تحصیلی ۸۳ - ۸۲ دچار مردودی شده و در سال تحصیلی ۸۴ - ۸۳ در همان پایه مشغول تحصیل بوده اند.

تعداد ۲۳۰ نفر دانش آموز پسر و تعداد ۱۹۵ نفر دانش آموز مردود دختر در حجم نمونه با استفاده از روش نمونه گیری مورگان انتخاب شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته با ۴۱ سوال و با آلفای کرباخ ۰/۸۸ استفاده شده است. ضریب کاپا برای برآورد روایی برابر ۰/۸۰ تعیین شده است. جهت آزمون فرضیه ها از روشهای فراوانی، فراوانی تراکمی، نمودار ستونی، آزمون مجذور کای و آزمون ساین جهت بررسی معنی داری استفاده شده است.

نتایج بدست آمده نشان داد که بین ویژگیهای شخصیتی و میزان انطباق محتوای دروس با علایق و نیازهای شاگردان و سطح تحصیلات مادر و نوع شغل والدین با افت تحصیلی رابطه معنی وجود دارد. همچنین بین مشکلات عاطفی و روشهای تدریس معلمان و سطح تحصیلات پدر و ویکیار ماندن تحصیل کرده ها در جامعه و نبود تفریحات سالم و میزان درآمد والدین با افت تحصیلی دانش آموزان رابطه معنی داری یافت نشد.

فصل اول

طرح تحقیق

به نام خدا

مقدمه

از وظایف اساسی آموزش و پرورش در هر کشور، انتقال میراث فرهنگی جامعه و پرورش استعدادهای بالقوه آنان، می باشد. این انسانها با تجمع خود جامعه ی انسانی را تشکیل می دهند. سازندگی جامعه در اثر تبدیل این استعدادها از مرحله بالقوه به مرحله بالفعل شروع می شود. خواسته پدران و مادران نیز از فرزندان، وضعیت مطلوب تحصیلی آنان برای رسیدن به آینده ای روشن است. لذا رسالت اساسی آموزش و پرورش در هر کشور علاوه بر انتقال میراث فرهنگی، پرورش استعدادهای دانش آموزان و آماده سازی آنان برای شرکت فعال در جامعه است. عدم توفیق نظامهای آموزشی در انجام این رسالت مهم به صورت افت یا شکست تحصیلی بروز میکند که شامل کیفیت ضعیف یادگیری، تکرار پایه و ترک تحصیل در دانش آموزان است.

ارائه آموزش و پرورش یکسان برای همه دانش آموزان به رغم تفاوتهای فردی، مسائل و مشکلات عاطفی در خانواده و تفاوت اجتماعی، اقتصادی و به خصوص فرهنگی خانواده ها می تواند از دلایل ایجاد کننده افت تحصیلی محسوب شود. تفاوت فرهنگی خانواده ها در شهرهای بزرگ کشورهای در حال رشد، غالباً بارز و آشکار است و نظام آموزش و پرورش نمی تواند برای همه طبقات کارآیی لازم را داشته باشد و در نتیجه، بسیاری از کودکان و نوجوانان، به خصوص در مناطق محروم، به رغم هوش و استعداد از تحصیل باز می مانند.

آموزش و پرورش به عنوان یک نظام متحرک و هدفمند، دارای دو بعد کیفی و کمی است. این دو بعد باید به موازات همدیگر رشد کنند. این دو بعد رشدی، در مسیر تحول خود باید به مانند دو رفیق همدل با یک هدف انگاشته شوند و آن گونه که لازم است و به طور شایسته مورد توجه رهبران آموزشی قرار گیرند.

عدم رشد کیفی با توجه به نیازهای یکایک شاگردان مسائلی چون افت، مردودی و ترک تحصیل به بار می آورد. عدم رشد کمی به محرومیت انسانها از حق تحصیلات مدرسه ای و افزایش تبعیضات اجتماعی منجر میگردد.

هر جامعه ای در جریان حرکت خود به سوی پیشرفت، با مشکلاتی که اجتناب ناپذیرند، مواجه است. از جمله این مشکلات، مسائل آموزش و پرورش آن جامعه است. [۲۷] مشکلات آموزش و پرورش در هر جامعه را می توان به عنوان مشکلات اساسی آن جامعه تلقی نمود، زیرا چنانچه ملتی از آموزش و پرورش درست و مناسب برخوردار باشد، می تواند بر خیلی از مشکلات خود فائق آید (هالت « به نقل از منبع شماره ۱۶)).

این یک واقعیت است که در پیشرفتهای یک جامعه در جهان امروز، اهرم اصلی، علم و تکنولوژی است. بستر رشد علم، آموزش و پرورش میباشد، برای تحقق یافتن رشد بهینه علم باید آفتهای آموزش و پرورش را از ریشه برکنیم. یکی از این آفتهای، افت تحصیلی است که این تجربه تلخ در برخی موارد ممکن است عواقب جبران ناپذیری داشته باشد. ارقام مربوط به افت تحصیلی به راستی که هشدار دهنده است. اقدامات زیادی برای تحول بنیادین آموزش و پرورش و رفع این معضل مهم اجتماعی صورت گرفته است ولی باید اعتراف کنیم که در این باره توفیقی نیافته ایم بلکه افت تحصیلی بیشتری نیز داشته ایم.

در ایران شکست تحصیلی زیاد و پر حجم است و از همان سال اول ابتدایی گریبانگیر برخی از دانش آموزان میشود. نمود آن در پایه اول متوسطه بیشتر پدیدار می گردد و از طرف دیگر تحلیل های آماری نشان میدهد که این پدیده گزینشی است و همه طبقات اجتماعی به یک نسبت با آن مواجه نیستند.

در نتیجه عواملی را که دست به دست هم داده و آینده ای بس خطرناک را برای نظام آموزش و پرورش و در حقیقت کشور ما رقم می زنند باید شناسایی و تمام سعی و تلاش خود را در جهت خشکاندن

ریشه های مسئله افت تحصیلی بکار گیریم و گلهای موفقیت و پیروزی و سربلندی و رضایت را برای مزرعه علم و دانش به ارمغان بیاوریم.

بیان مساله

ترقی سطح زندگی، رفاه و آسایش، مجد و عظمت ملل مترقی امروز جهان، نتیجه تصادف و پیشامدهای گوناگون و ناگهانی نیست بلکه نتیجه تشریک مساعی و تلاش و کوشش و بکار بردن هوش و استعداد است که افراد آن را از یک آموزش و پرورش صحیح به دست می آورند. بدیهی است که نظام آموزش و پرورش کشور ما با توجه به افت تحصیلی گروه کثیری از دانش آموزان سراسر کشور نیاز فراوانی به مطالعات و تحقیقات علمی در زمینه علل و عوامل افت تحصیلی دارد.

با توجه به اهمیت آموزش و پرورش و صرف بیشترین هزینه دولت در بخش آموزش و پرورش و از طرف دیگر نیاز جامعه به نیروی متخصص انسانی، تحقیق ما ضرورت پیدا می کند. هر ساله منابع بسیاری به صورت عمر انسانها و بصورت منابع مادی اتلاف می شوند و برای رسیدن به بهبودی در نهایت سطح نظامهای آموزشی، باید از اتلاف منابع جلوگیری کنیم. از جمله مسائل مهمی که مخصوصا در جوامع در حال رشد و عقب مانده در رابطه با فعالیتهای آموزش و پرورش باعث اتلاف منابع می شود، افت تحصیلی است.

در ارزیابی مدیریت آموزش و پرورش عمومی و فنی، حرفه ای، سازمان برنامه و بودجه زیانهای ناشی از افت تحصیلی در طی پنج ساله اول را بسیار زیاد اعلام می کند. در طول این پنج سال، مبلغ ۲۸۱ میلیارد ریال در آموزش ابتدایی، ۱۵۷ میلیارد ریال در دوره راهنمایی و ۷۹ میلیارد ریال در آموزش متوسطه، یعنی ۵۱۷ میلیارد ریال صرف کسانی می شود که پایه های تحصیلی را تکرار می کنند، مقایسه این میزان با جمع هزینه های جاری آموزش و پرورش در طی برنامه اول نشان می دهد که حدود ۲۱ درصد از بودجه جاری بدین طریق هدر رفته است. [۳۵]